โครงการฝึกอบรมหลักสูตร การประเมินมูลค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้

---

๑. หลักการและเหตุผล

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสมบัติล้ำค่าของคนในชาติ ป่าไม้มีประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าพืชหรือสัตว์ ได้อาศัยปัจจัยต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยจากไม้แปรรูปต่าง ๆ และยารักษาโรคจากสมุนไพรต่าง ๆ นอกจากนี้ป่าไม้ยังมีประโยชน์ทางอ้อมอีกมากในการรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อม การบรรเทาความรุนแรงของอากาศที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ป้องกันอุทกภัยและการกัดเซาะพังทลายของดิน รวมทั้งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการอนุรักษ์ คุ้มครอง ป้องกัน พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย อาทิ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าที่มีความสำคัญที่สุดของประเทศไทย ที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ มีความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นแหล่งทรัพยากรที่เป็นต้นทุน ด้านความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาติ

การบุกรุก แผ้วถาง ยึดถือครอบครองที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ เขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่อนุรักษ์อื่น ๆ เป็นการฉกฉวยโอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์แก่ตน การกระทำดังกล่าวมีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นตัวอย่างที่ไม่ถูกต้องแก่บุคคลอันคิดจะกระทำเช่นนั้น ผู้นั้นต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายนั้น

ด้วยปัจจุบันนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีการปรับปรุงพัฒนากฎหมายหลักที่ต้องใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ในเรื่องที่เกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น ตามกฎระเบียบดังกล่าว ดังนี้

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๐ กล่าวว่า ผู้ใดกระทำหรืองดเว้นการกระทำไม่ว่าจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

เรื่อง การกำหนดมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๔. การคิดมูลค่าความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ ให้คำนวณมูลค่าความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย ดังต่อไปนี้

๑. พื้นที่ป่า

(ก) ป่าบก เช่น ป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ไร่ร้าง

(ข) ป่าชายเลน

(ค) ป่าอื่น ๆ นอกเหนือจาก (ก) และ (ข) เช่น ป่าพรุ หรือป่าบึงน้ำจืด ป่ายชายหาด ป่าหญ้า

๒.ทรัพยากร...

๒. ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

๓. ทรัพยากรทางทะเล

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้นำผลงานวิจัยเกี่ยวกับมูลค่าทางเศรษฐกิจของสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าต้นน้ำ ใช้ในการคิดมูลค่าความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ป่าบกทุกประเภทตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำหรับ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น ได้กล่าวไว้ว่า

มาตรา ๕๕ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ดังนั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดฝึกอบรมหลักสูตรการประเมินมูลค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้ โดยศึกษาความสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อเตรียมความพร้อม และรองรับการพัฒนาข้าราชการที่ให้สอดคล้องกับภารกิจต่าง ๆ ที่เปลี่ยนไปเพื่อเพิ่มสมรรถนะบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปราม และให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมหลังการทำลายป่าไม้ ในการนำสืบพยาน วิธีการเก็บข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ ที่จะใช้กับโปรแกรมนี้และข้อคิดต่าง ๆ ที่จะทำให้การปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้กระทำผิดควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนทั้งประเทศ ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ทราบกระบวนการ และการดำเนินคดีแพ่งเรียกค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรป่าไม้

๒.๒ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๖๒ ในเรื่องที่เกี่ยวกับ ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติ

๒.๓ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำลายทรัพยากรป่าไม้ วิธีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ภายหลังจากการทำลายป่าต้นน้ำ

๒.๔ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้โปรแกรมแบบจำลองสำหรับประเมินค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการ และการเก็บรวบรวมข้อมูลในการใช้โปรแกรมดังกล่าว

๒.๕ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดำเนินการฟ้องคดีแพ่งเรียกความเสียหายจากผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานราชการ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการป้องกัน ปราบปราม ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน ๑ รุ่น ๔๐ คน

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ วิธีการ

การบรรยายและฝึกปฏิบัติ

๔.๒ เนื้อหาวิชา รวมจำนวน ๒๒ ชั่วโมง

การบรรยาย จำนวน ๑๐ ชั่วโมง

๔.๒.๑ การดำเนินคดีแพ่งเรียกค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรป่าไม้	๒ ชั่วโมง
๔.๒.๒ กระบวนการ การฟ้องคดีแพ่งจากผู้ทำลายทรัพยากรป่าไม้	๓ ชั่วโมง
๔.๒.๓ หลักเกณฑ์การคิดคำนวณค่าเสียหายจากการทำลายป่าไม้	๓ ชั่วโมง
๔.๒.๔ โปรแกรมแบบจำลองสำหรับประเมินค่าทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้ และเทคนิคการเก็บข้อมูลภาคสนาม	๒ ชั่วโมง

การฝึกปฏิบัติ จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

๔.๒.๑ โปรแกรมแบบจำลองสำหรับประเมินค่าทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้	๒ ชั่วโมง
๔.๒.๒ ฝึกปฏิบัติเทคนิคการเก็บข้อมูลภาคสนาม	๔ ชั่วโมง
๔.๒.๓ ฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้	๒ ชั่วโมง
๔.๒.๔ นำเสนอผลงานการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้	๔ ชั่วโมง

๔.๓ วิทยากร

- วิทยากรภาครัฐ
- วิทยากรเอกชน
- วิทยากรกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๑๐ – ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๐ จำนวน ๓ วัน

๖. สถานที่ดำเนินการ

- ศูนย์ฝึกอบรมที่ ๓ (ชะอำ) ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- สถานีควบคุมไฟป่าหุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี

๗. งบประมาณ...

๗. งบประมาณ

แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โครงการที่ ๑ โครงการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าอนุรักษ์

๘. ความสอดคล้องต่อยุทธศาสตร์ขององค์การ

๘.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๘.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

๘.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และหมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๘.๔ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติราชการที่ ๑ การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘.๕ แผนพัฒนาบุคลากรกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ด้านที่ ๑ พัฒนาบุคลากรทุกระดับเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นมืออาชีพ

๘.๖ แผนปฏิบัติราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ประจำปี พ.ศ. ๒๕๗๐ เรื่องที่ ๔ การนำองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

๘.๗ แผนพัฒนาบุคลากรกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗ - พ.ศ. ๒๕๗๐) แนวทางการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างระบบการพัฒนาบุคลากรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่

๙. ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์

๙.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ร้อยละ ๙๐ ของผู้ผ่านการฝึกอบรม มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินการฟ้องคดีแพ่ง จากผู้ทำลายทรัพยากรป่าไม้และสามารถประเมินค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้

๙.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหัวข้อวิชาในการฝึกอบรม วิทยากร วัตถุประสงค์ของโครงการ และภาพรวมของการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก

๑๐. การประเมินผลโครงการ

แบบประเมินผลก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม และสังเกตแบบมีส่วนร่วม

๑๑. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ เป็นผู้ประเมินมูลค่าความเสียหายที่เกิดจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายจากผู้ทำลายพื้นที่ป่าไม้ได้

๑๑.๒ มีความรู้...

๑๑.๒ มีความรู้พื้นฐานในการเข้าร่วมประชุมและร่วมกันตัดสินใจเพื่อดำเนินการโครงการพัฒนาต่าง ๆ

๑๑.๓ นำไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในท้องถิ่นมีจิตสำนึกตระหนักถึงมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ฝึกอบรมที่ ๓ (ชะอำ) ส่วนฝึกอบรม สำนักงานเลขานุการกรม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โทร/โทรสาร ๐ ๓๒๘๙ ๙๕๕๕ E-mail:center3chaam@hotmail.co.th